

FRÅN HEMBYGDSARBETET

Bromma hembygdsförening

Bromma hembygdsförening har för närvarande omkring 650 medlemmar. Styrelsen består av sju ordinarie ledamöter samt tre suppleanter. Ordförande är byrådirektör Harry Flood, vice ordförande jägmästare Gunnar Olin, kassör bankkamrer Arne Bergman och sekreterare fru Frideborg Annerfors.

Föreningen utger sedan fyrtio år en årsskrift, vars förnämliga artiklar blivit mycket uppskattade långt utanför Brommas och Stockholms gränser. Huvudredaktör för densamma har under de senare åren varit direktör Herman Stolpe med direktör Hans von Heijne som biträdande redaktör.

Föreningen brukar företaga en vårutflykt och en utflykt på hösten. Den senare företages ibland i form av ett industribesök vid någon av de många industrier som finns i Bromma eller dess närhet.

Vårutflykten 1969 gick till Järvafältet, där deltagarna vägledes av antikvariern vid Stockholms stadsmuseum Margareta Cramér och där de under hennes sakkunniga ledning fick tillfälle att studera både fornminnen och de vackra gamla gårdarna, innan den planerade bebyggelsen igångsattes.

Höstutflykten gick till Tyresta naturreservat. Föreståndaren för reservatet berättade om den gamla gårdsbebyggelsen, vars äldsta del härrör från 1700-talet. Därefter begav sig deltagarna under jägmästare Gunnar Olins sakkunniga ledning ut på en intressant vandring i Tyrestaskogen, varunder man bl. a. fick tillfälle att bese ett urskogsbestånd.

Frideborg Annerfors

Börje-Åkerby hembygdsförening

Hembygdsföreningen har under de senaste åren visat en ökad livaktighet. Insamlingen av gamla föremål från hem och hushåll, jordbruk och djurskötsel m. m. har fortgått. Föremålssamlingen omfattar nu omkring 1 500 nummer. Ordföranden, hemmansägare Enok Tapper, har alltså varit den ledande och livande själen. Då han vid årsmötet 1970 avsåde sig förnyat ordförandeskap, avtackades han varmt av styrelsen och föreningen. Han kvarstår dock som vice ordförande. Som nyvald på ordförandeposten inträdde komminister Karl-Otto Ahlqvist, Åkerby. Övriga i styrelsen blev rektor Petrus Lindgren, sekreterare och kassör, samt hemmansägare Karl Johansson och Lars Larsson.

En sommarfest hölls lördagen den 25 juli i Gammelgården i Altuna. Upprogrammet kan nämnas föredrag av amanuens Karl Johan Eklund vid Upplands fornminnesförening, sång av fruarna Olga Karlsson och Marianne Broberg, folklekar samt allmogemusik av Leonard Larsson eller Viksta-Lasse. Kaffe och läsk serverades. Samlingarna studerades under Enok Tappers ledning.

Medlemsantalet är nu uppe i 60 och Bälinge kommun har årligen lämnat ett anslag om 300:– kronor. Det är föreningens förhoppning, att den nya storkommunen Uppsala även visar sitt intresse att stödja verksamheten som närmast inriktar sig på underhåll av byggnader och stängsel samt fortsatt katalogisering, beskrivning och vård av de insamlade föremålen.

Under sommaren har Enok Tapper och Petrus Lindgren påbörjat en förnyad inventering och registrering av samlingarna. Beskrivningen lägges upp på kort, som sedan skall avskrivas i några exemplar, varav ett kan förvaras i bankfack och ett i Upplandsmuseet.

Petrus Lindgren

Håbo härads hembygdsförening

Styrelsen utgöres av 6 ledamöter, samma som föregående år, och 10 ombud, 2 för varje socken i Håbo kommun.

Den 22 febr. 1970 deltog ordf., v. sekr. och en medlem i Upplands fornminnesförenings Vinterting på Upplandsmuseet och den 26 samma månad hade hembygdsföreningen årsmöte. Landsantikvarie Ola Ehn redogjorde för kommunikationsdepartementets anmaning till riksinventering av kulturminnesområden och förevisade upprättade kartor. I mars var ordf. och v. sekr. inbjudna till Fridegårdsafton i Stockholms-Näs hembygdsgård i Kungsängen, varvid ordföranden berörde Jan Fridegårds insats som fornvårdare.

Vid vårutflykten 24 maj besöktes Härkeberga kyrka, där kantor Gösta Öhlund beskrev Albert Målares bilder. I slutet av månaden öppnade föreningen i Håbo folkbibliotek en utställning av fritidsarbeten, såsom hemslöjd, konst, fotografier m. m. Utställningen, som var öppen 3 veckor, med 35 utställare, var livligt besökt.

Den 19 juni hölls barn- och familjefest i Bålsta park med ca 800 besökare. Ordföranden redogjorde för föreningens verksamhet och berättade om Håbos fornminnen. Ordföranden har representerat föreningen vid Håbo pensionärsförenings 10-års jubileumsfest å Biskops-Arnö och berättade om hembygdsföreningens verksamhet.

I början på september besöktes hembygdsföreningen av amanuensen Karl Johan Eklund vid Upplands fornminnesförening. Vi fick många goda råd och ett tilltänkt alternativ till hembygdsgård diskuterades. Under ordförandens ledning har 15 medlemmar besökt Upplandsmuseet, där amanuensens Eklund demonstrerade den vackra utställningen av uppländska ryor.

5 styrelsesammanträden har hållits under året, varav 2 med Idrotts- och Fri-luftsstyrelsen, i vars arbetsutskott ordföranden och kassören ingår som hembygdsföreningens representanter.

Inventeringsverksamheten fortskrider; kommunen har anslagit medel till en skrift om dess kulturminnesmärken. Förhållandet till kommunala myndigheter och press har varit god under den gångna perioden.

Erik Hermansson
Ordf.

Thure Blixt
V. sekr.

Håtuna Håbo-Tibble hembygdsförening

Föreningen bildades 1965 för att rädda den s. k. Mattssonska stugan vid Tjusta, som då enligt ett kommunalt beslut skulle rivas emedan den stod på kommunens mark och utan tillsyn stått obebodd sedan siste ägaren Anna Mattssons död 1952. Enligt hennes berättelse är stugan inköpt och flyttad av hennes fosterfar från Håggeby socken till Tjusta i Håtuna år 1872. Enligt karta å jordlägenhet är den upplåten samma år från Aske gård till Erik Mattsson och hans hustru på deras livstid. »Åker grusjord» 1 Ref. 26 stänger 42 fot.

Föreningens intresse har hitintills varit att reparera stugan så tidstroget som möjligt och även söka göra interiören sådan den en gång varit.

Då stugan ligger i omedelbar närhet av skolan bör den vara ett studieobjekt för eleverna då det gäller hembygdskunskap. Föreningen har även fäst såväl riksantikvarieämbetets som landsantikvariens uppmärksamhet på bo- och begravningsplatser, vilka ej varit upptagna på den ekonomiska kartan, och belägna på områden där nya vägsträckningar nu dras fram. Arkeologiska undersökningar har på vissa håll gjorts i samband med vägbyggen.

Medlemsantalet är för närvarande 43 st. Kommunalt anslag om 500 kronor utgår per år.

Rutger Mark

Knivsta hembygds-gille

År 1970 är hembygdsgilletts sjunde verksamhetsår. Sett mot bakgrunden av den korta tid som gillet arbetat har dess verksamhet haft en glädjande snabb utveckling. Medlemsantalet har ökat, föremålssamlingarna likaså och icke minst de aktiviteter som gillet bedriver. Antalet medlemmar är f. n. 220, antalet föremål, inrymda i gamla sockenmagasinet från 1758 — numera omdöpt till museum — är nära 1 000 och bland aktiviteterna kan nämnas årliga utflykter och hembygdsaftnar.

Det förnämsta förvärvet under år 1969 var den kyrkorgel som gillet erhöll som gåva av Ålands församling. Orgeln är tillverkad 1858 av en Knivstabo, mjölnare J. Edberg, Knivsta kvarn, som byggde 4 st. orglar, varav denna är en av två kända bevarade. Den har varit i bruk i Ålands kyrka i Uppsala län från 1853 till 1967. Som villkor för gåvan gäller att orgelns fasad bevaras samt att, då orgeln åter uppmonteras, en tavla uppsättes med uppgifter om gåvan.

Den 19 april 1970 anordnade gillet en hembygdsafton med tema kring två kända knivstaprofiler, nämligen tonsättaren Emil Sjögren och upplandsskallden Olof Thunman. De båda föredragen, som illustrerades med musik och sång, rönte stor uppskattning och gillet tillönskades god fortsättning på denna typ av kulturell aktivitet.

Under 1969 erhöll gillet som gåva av kommunen en gammal visthusbod med portluder som ingått i husbeståndet vid den för byggnadsexploatering ianspråktagna gården Kølängen. Boden ligger nu nedmonterad i avvaktan på uppsättning, vilket gillet hoppas skall kunna ske vid den gamla Kvarngården

(Knivsta övre kvarn 1:1) om vars förvärvande gillet f. n. underhandlar i avsikt att där iordningställa en hembygdsgård.

Museet — sockenmagasinet — har hållits öppet några timmar varje söndag under sommarmånaderna och antalet besökare år 1970 uppgår till ca 400.

För fjärde året i följd utger gillet sin årsbok, *Magazin*, med som vanligt artiklar belysande framförallt knivstabygden.

J. V. Gustafsson
Ordf.

N. Ålander
Skr.

Rasbokils hembygds- och fornminnesförening

Under 1969 års livligt utåtriktade verksamhet har Gammalgården i Kölinge alltmer kommit i centrum av bygdens intresse. Möbler och servis har tillförts flera vackra saker, och golven i nedre planets samkvämsrum har varsamt slipats och bonats för att underlätta städningen. Gården har ofta och gärna använts vid föreningsars och enskildas högtids- och studiesammankomster mot en blygsam hyresavgift. De museala samlingarna på övre planet, som också fått tillskott av stort värde, har ordnats i lättöverskådliga grupper till beskrivningen av äldre tiders arbetsliv och miljö. Vid hembygdsgdagen, som firades den 7 september 1969, öppnades en utställning över kolning som av bönder och kolartorpare fordom bedrevs i stor skala inom Rasbokils skogsmarker. Arbetet belystes med olika verktyg och transportredskap, modeller och teckningar samt med kartor över milornas läge och utbredning. Det bjöds på nystekta kolbullar, och Staffan Björklund sjöng kolvaktarvisor till gitarrmusik. Vid detta tillfälle visades även framlidne finsnickaren Bernhard Karlssons vackra möbelgävor till Gammalgården. Museiintendenten vid Upplandsmuseet Helena Harnesk höll ett högt skattat och intresseväckande föredrag om »Uppländsk folkkonst». Den 28 september 1969 besöktes Gammalgården av deltagare i Upplands fornminnesförenings höstutflykt, varvid kaffe bjöds och gården och dess samlingar visades. Ur dessa samlingar har föremål utlånats dels till Upplandsmuseets utställning »Knäppäska, särk och skåp», dels till en vandringsutställning under 18 månader i Uplandsbankens regi runt om i landskapet. Hembygdsföreningen har också firat sin midsommar enligt gammal god sed vid Årby slott och under stor tillslutning av in- och utsocknes folk.

För att täcka olika omkostnader har föreningens damer arrangerat en gåvaaktion på Årby, som gav gott och värdefullt utbyte. Ett anslag från kommunen på 800 kronor har tacksamt mottagits till stöd för viss nödvändig skyddsvärme i rum, där känsliga och dyrbara möbler placeras.

Styrelsen har haft följande sammansättning: Ordf. Stig Björklund, v. ordf. Viktor Andersson, sekr. Svante Båth, kassör Esbjörn Båth, samt övriga Wilhelm Ahlström, Elsa Gustavsson, Alice Jensen, Erik Irvang, Mary Lundin och Karin Pettersson.

Rasbokil i september 1970

Stig Björklund

Samfundet Djursholms forntid och framtid

Samfundet har numera förlagt sitt årsmöte till årets första kvartal och anordnar sedermera på våren en utflykt. Vid årsmötet 1969 berättade redaktör Anders Hernmarck livfullt om »Verner von Heidenstam på Djursholm och hans bekantskapskrets». Vid vårutflykten med en rekordartad anslutning besöktes bl. a. Malmviks gård, familjen Wallenbergs sommarbostad, bebodd och visad av bankdirektör Jacob Wallenberg, samt vidare Ekebyhof, som visades av ägaren advokaten Hans Ihre. Vid årsmötet 1970 kåserade överstelöjtnant Bror Folcker inför ett fulltaligt auditorium över ämnet »Strövtåg kring Värtan». Vid vårutflykten besöktes bl. a. Sandemars slott, som visades av herr Carl Braunerhjelm.

Samfundet, som sedan länge varit starkt intresserat av att söka återföra till Djursholms slott böcker, som tillhört det forna å slottet befintliga Banérbiblioteket, har av Konung Gustaf VI Adolfs 80-årsfond för svensk kultur erhållit ett anslag å 3 000 kr till förvärvandet av två Banérböcker.

Djursholm 11.9.1970

Daniel Heilborn

Skogs-Tibble fornminnes- och hembygdsförening

Föreningen kan se tillbaka på ett verksamt år. Flitigast har som sig bör arbetskommittén varit, med 14 arbetskvällar, då man bland annat rensat gammalt tegel, skänkt av Ingla gård och tillverkat vid det numera nedlagda tegelbruket Ribbingebäck. Teglet har sedan använts till reparation av skorstensmuren på gamla småskolan som föreningen disponerar för sina samlingar. Märkning och katalogisering av föremålen är dock det som upptagit största delen av tiden och som kommer att ge sysselsättning länge ännu. I det sammanhanget vill vi gärna nämna hur värdefull den information varit som lämnats av amanuens Karl Johan Eklund vid Upplands fornminnesförening.

Den 12 juli 1970 företogs en utflykt till hållristningarna i Boglösa med herr Emanuelsson som ciceron och den 24 juli anordnades en studieafton. Ämnet var: »Upplands stenålder» med föredrag av Kerstin Nylund.

Museet har haft många besökare under sommaren både enskilda och föreningar, skolklasser osv. Mest har det trots allt glatt oss att se alla gamla Skogs-Tibblebor i förskingringen som kommit för att återse sin gamla skola och som ibland berättat för oss om föremål som kommit från deras hem eller arbetsplats.

Bland nyförvärven är kanske en gammal skolkista från Skogs-Tibble skola det intressantaste. Den innehåller läroböcker, den äldsta från 1840.

Styrelsen har haft 3 sammanträden. Årsmötet 1970 hölls den 9 augusti på Disagården i Gamla Uppsala. Drygt ett 20-tal medlemmar hade mött upp och man valde en styrelse som fick följande sammansättning: ordf. Gösta Ekmyr, v. ordf. Per-Gunnar Nylund, kassör Birger Andersson, sekr. Valborg Pettersson, Oscar Kjellin och Erik Pettersson samt som styrelsuppleant Martin Sundquist. Till revisorer utsågs Britta Ekmyr och Olle Strandberg med Karin

Sundquist som ersättare. Till referent för årsboken »Uppland» valdes Valborg Pettersson. Då Gustaf Björling undanbett sig omval i styrelsen på grund av åldersskäl, beslöt man respektera detta och valde honom till hedersledamot i styrelsen. Björling har tillhört styrelsen sedan föreningens bildande 1927. Gösta Ekmyr framförde styrelsens tack för nedlagt arbete och intresse.

När mötesförhandlingarna avslutats övergick man till att dricka kaffe i gröngräset och se på Uppsala Ungdomsrings folkdansuppvisning.

Vår stora önskan är nu att vi skall få flera intresserade medlemmar, gärna unga, som är villiga att hjälpa till med att vårda och bevara våra samlingar till eftervärlden. Kanske blir det av ännu större vikt nu, att vi bevarar det gamla Skogs-Tibble, när vi snart införlivas med Uppsala. Så välkomna som medlemmar!

Valborg Pettersson

Sollentuna hembygdsförening

Arbetsåret 1969–70 började på eftersommaren med aktiviteter i samband med visning av hembygdsgården Hersby. Bl. a. anordnades under år 1969 en stor utställning av leksaker söndagen den 17.8, husandakt och stugmöte den 31.8, föredrag om Johan Love Almqvistminnen i anslutning till bygden den 7.9 samt demonstration av gamla verktyg och redskap den 14.9. Söndagen den 21.9 arrangerades en bussresa till gamla båtsmans- och ryttartorp inom köpingens gränser. Vid hembygdsafton i Häggviksskolan den 20.11 talade fil. dr Eva Bergman om Gustav Vasas begravning och liktåg genom Sollentuna. Julmarknad anordnades vid Hersby andra söndagen i advent med sedvanligt program och stor publik.

Årsmöte hölls i Häggviksskolan den 18.3.1970 med föredrag av jägmästare Folke Töhrn om aktuella naturvårdsfrågor. Till programmet hörde även sång och musik samt kaffeservering. Söndagen den 7.6 företogs en bussresa runt sjön Tämnaren med besök i Aspnäs kyrka samt i Östervåla och Harbo hembygdsgårdar. I mycket varmt och vackert väder och med stor tillslutning av publik firades midsommaraftonen traditionellt vid Hersby.

Den inventering av gamla torp, som företogs föregående arbetsår, har resulterat i att köpingen låtit trycka »torpkartan» på baksidan av den nyutkomna officiella köpingskartan.

Antalet medlemmar i föreningen var 758 vid årsskiftet 1969–70.

Olle Broberg
Skr.

Stockholms-Näs hembygdsförening

Verksamhetsåret 1970 är, när detta nedskrivs, inte avslutat, men trots det kan man säga att det varit ett av föreningens livaktigaste. I en starkt expanderande kommun som Upplands-Bro, medför den hastiga utbyggnadstakten att en förening med inriktning på kultur- och miljövård får speciellt mycket att engagera sig i. Det har framför allt varit miljövårdsproblem, som varit

aktuella, och föreningens agerande har uppmärksammats i bland annat pressen på ett sätt, som styrker oss i vår övertygelse att dessa frågor hör till de väsentligaste för en hembygdsförening vid sidan av de mer traditionella.

En annan, för en förening ytligt sett otacksam och föga ärorik uppgift, är vården av samlingarna. Det är lätt att tacka och ta emot och sedan beskåda med stolthet hur byggnad efter byggnad reser sig på tomten. Denna förenings styrelse drabbades av eftertankens klokhet och beslutade om en grundlig, fackmässigt utförd undersökning beträffande skadedjursangrepp. Det konstaterades därvid angrepp av bl. a. husbock och tvärstrimmig trägnagare. Omedelbara åtgärder ansågs nödvändiga; under sommaren har konservator Bill Slagarp behandlat såväl byggnader som inventarier mot ytterligare angrepp.

Vid sidan av ovanstående arbeten har den utåtriktade verksamheten bedrivits i normal omfattning. Sex olika programkvällar har anordnats, däribland en uppskattad brasafton under temat »Jan Fridégård och statarna». Medverkande var docent Lars Furuland, konstnär Erik Hermansson och f. d. statare från trakten. Naturvårdsåret liksom miljövårdsproblemen har ägnats särskilda program.

En båtutflykt till Birka i slutet av maj samlade drygt hundralet deltagare. Under ledning av docent Björn Ambrosiani företogs en intressant vandring runt Björkö med avslutning vid de aktuella utgrävningarna vid Svarta Jordan.

Lika soligt väder, om än inte lika varmt som vid Birkafärden, gynnades föreningen av vid den traditionella spelmansstämman sista söndagen i augusti. »Ungdom och folkmusik» utgjorde det samlade temat, kring vilka spelmän från hela landet möttes. Med Viksta-Lasse och Erik Sahlström som mest namnkunniga spelmän i centrum, fylldes hembygdsgården med knätofsar, popmusikanter, balalajkor från Södra Bergen och nära tusentalet besökare.

Medlemsbladet, föreningens lilla tidskrift under redaktörskap av Herman Svenngård, har utkommit med fyra nummer. Det redovisar resultatet av Svenngårds tålmodiga genomgång av arkivalier och utgör en viktig källa för kunskap om det förflutna.

En fotoprästävling med motto: »Fotografera Upplands-Bro idag!» har utlysts i samarbete med Enköpings-Posten. Tävlingen är öppen under hela året, varför resultatet f. n. är okänt. Föreningen hoppas dock att man på detta vis i någon mån skall kunna dokumentera kommunens tillstånd år 1970.

Sören Hallgren

Sydvästra Upplands kulturhistoriska förening

Verksamheten inom Sydvästra Upplands kulturhistoriska förening i Enköping har under 1969–70 fortgått under hävdvunna former. Museet har kunnat hållas öppet även under sommarmånaderna. De till museet förlagda s. k. antik-kurserna med konstnären Thorild Eklund, G:la Uppsala, som ledare har varit synnerligen uppskattade och samlat »fullt hus».

Sedan föreningens strävan att rädda det gamla valvet under fastigheten

»Långholmen», utmed Rådhusgatan och Kyrkogatan, visat sig vara förgäves, har föreningens intresse knutits till Bryggholmen och möjligheterna att genom undersökningar finna det gamla glasbruket. Föreningen har varit i kontakt med Riksantikvarieämbetet flera gånger, och ledamöter i styrelsen har tillsammans med herr Ragnar Sjöman, Västerås, och Riksantikvariens ombud i Enköping teckningslärare P. A. Mobring gjort studiebesök på platsen vid flera tillfällen, bl. a. tillsammans med de båda representanterna för Riksantikvarieämbetet Ake Nisbeth och Carl Filip Mannerstråle. Vid det sistnämnda tillfället fick föreningen besked om att provgrävningar på Bryggholmen kommer att göras hösten 1970 under överinseende av expertis från Riksantikvarieämbetet.

Föreningens styrelse har vid flera tillfällen gjort framstötningar för att erhålla större och ändamålsenligare lokaler samt anhållit att den nya kommunen — Enköpingsblocket — skulle överta huvudmannaskapet för föreningens museum. Sammanläggningsdelegerade har lagt denna anhållan »på is» tills vidare — i väntan bl. a. på att det gamla rådhuset skall bli ledigt i samband med tillkomsten av ett nytt polishus.

Harry Norrgården
Skr.

Tegelsmora hembygdsförening

Tegelsmora hembygdsförening gör varje sommar en utfärd. 1969 besöktes Valö-Forsmarks hembygdsförening med gamla intressanta byggnader och samlingar. I år gick resan till Östervåla hembygdsgård, en fin anläggning med samlingarna huvudsakligen placerade i sin rätta miljö. På återvägen besöktes Aspnäs gårdskyrka under sakkunnig ledning. I augusti i år har Valö-Forsmark varit på återvisit hos oss. Vi har funnit dessa besök hos andra hembygdsföreningar mycket lärorika och stimulerande för föreningens verksamhet. Höstsammanträdet 1969 besöktes av landsantikvarie Ola Ehn, Uppsala, som höll ett mycket intressant föredrag med bilder om uppländskt möbelmåleri. En gåvoauktion vid samma tillfälle gav ett gott tillskott till föreningens kassa.

Soldattorpet vid Persbylånga, som föreningen 1968 fick som gåva av Korsnäs-Marma AB, flyttades den 29 aug. i år till hembygdmuseet. Vår uppgift är nu att söka restaurera den illa medfarna byggnaden och förse den med inventarier. Vi räknar med sakkunnigt bistånd från Upplands fornminnesförening. Den av hembygdsföreningen i år intensifierade propagandan för tillvaratagandet av gamla handlingar, brev m. m. har resulterat i att föreningen fått mottaga en hel del, såsom gamla bouppteckningar, fördelskontrakt, soldatkontrakt m. m. Arbetsuppgifterna hopar sig över oss men intresset växer i samma takt.

Tegelsmora i augusti 1970

S. Adling
Ordf.

E. Elmersjö
Kassör

Täby hembygdsförening

Vid årsstämman i mars 1969 fick Täby hembygdsförening ny ordförande. Då valdes byrådirektören i Sveriges radio, Lars Sjöblom, som sedan omvaldes vid årsmötet 1970. Som förste v. ordf. utsågs byggnadsingenjör Hans Carlén och som andre v. ordf. civilingenjör Hjalmar Brinck. Till ny kassaförvaltare utsågs nyvalda fru Rut Johansson och som sekreterare fru Maud Felt. Som stugfogde utsågs omvalde trädgårdsmästaren Sven Bayard, föreningens fotograf. Övriga styrelseledamöter, som icke avsagt sig, omvaldes och bibehöll sina olika funktioner. Efter årsmötesförhandlingarna 1970 föreläste S. E. Vingedal över ämnet »Jan Fridegård som Upplandskildrare».

Enligt Hans Carléns och S. E. Vingedals årsberättelser har museets samlingar under åren utökats med åtskilliga skänkta eller inköpta föremål av skilda slag och hembygdsarkivet genom gåvor och inköp med ett flertal nya handlingar och dokument som t. ex. böcker, småskrifter, fotografier, uppteckningar och kartor över Täby med omnejd. Från Höstsol har museet som gåva fått mottaga en hel del gamla dräkter.

En nybliven naturvårdssektion, som anlitat experter inom skilda verksamhetsområden, vilka bildat arbetsgrupper, har utarbetat planer och redogörelser för natur- och miljöskyddet i Täby med omgivning, omfattande utredningar som duplicerats och tillställts bl. a. Täby myndigheter och andra berörda organ. Även en bilaga till föreningens stencilerade tidskrift »Hembygdsnytt» (årg. 7), betitlad »Naturvårdsnytt», har sektionen och dess experter utarbetat och tillsänt bl. a. hembygdsföreningens ca 850 betalande medlemmar (årsavgift fr. o. m. 1971 tolv kronor). Dessutom har som bilaga medföljt nya nummer av serien »Arkivarien berättar».

Ungdomssektionen har under ledning av fröken Birgitta Hellgrens ordförandeskap haft ett flertal sammankomster och utflykter samt protokollförda sammanträden.

Under året 1970 utkom Täby hembygdsförenings nionde skrift i dess skriftserie, »Beskrifning öfver Täby 1813» av dåvarande kyrkoherden Claes Justelius (handskrift i Uppsala Universitetsbibliotek), en faksimilpublikation med efterföljande tryckt text (pris 15 kr.), som gratis tillställdes medlemmarna. Under året förbereder styrelsens redaktionskommitté en ny och utvidgad upplaga av den utsålda skriften nr 1, »Runristningarna i Täby köping». För verksamhetsåret 1970 har Kulturnämnden i Täby tilldelat föreningen ett anslag om 8 000 kronor jämte bidrag till nyssnämnda skrift.

Förutom sedvanliga utflykter med bussar, fester och sammankomster av olika slag, tillfälliga utställningar och traditionell julmarknad i Ytterbystugan samt trefaldighetsfirande vid en s. k. Johanniskälla, har visningar av hembygds-museet för bl. a. skolklasser förekommit under åren 1969–70. Ciceroner har då i regel varit undertecknad och Sven Bayard.

S. E. Vingedal

Upplands-Väsby hembygdsförening

Styrelsen har under 1969 bestått av S. Riberdahl, ordf., H. Sabel v. ordf., R. Carlsson, sek., E. Lindholm, kassör, A. Eriksson, gårdsföreståndare samt K.-Å. Mohlin. Medlemsantalet har varit 225.

Styrelsen har hållit 9 protokollförda sammanträden samt årsmöte 23 mars och höstmöte 23 nov. På årsmötet talade fil. dr Gustav Näsström om det »Linnéanska arvet». På höstmötet höll dir. Wase från Naturvårdsverket föredrag över ämnet »Miljövärden, en växande samhällsuppgift», ett ämne som livligt uppskattades av de närvarande. Vid efterföljande diskussion uttalades förhoppning om att vi, gemensamt med kommunala organ, skall arbeta för en förbättring av både boende- och landskapsmiljö.

Det har under året på kommunens bekostnad påbörjats en rätt omfattande reparation av hembygdsgården.

Föreningens sedvanliga årliga bussutflykt gick första söndagen i juni till Sala, där Väsby kungsgård och silvergruvan besågs. På hemvägen besöktes Tärna folkhögskola. Utflykten gynnades av ett strålande högsommarväder och blev mycket lyckad.

Ragnar Carlsson

Vänge hembygdsförening

Vänge hembygdsförening firade den 30 augusti 1970 sitt 20-årsjubileum med en Ekebydag. Nära 400 personer hade infunnit sig på kvarnkullen där Upplands fornminnesförenings ordförande landshövding Ragnar Edenman höll ett inledningsanförande och arkivarie Wolter Ehn berättade om livet i Ekeby by för 100 år sedan. Därefter visades föreningens samlingar som hade iordningställt i byn. Ett särskilt intresse tilldrog sig den Casparssonska samlingen som bl. a. omfattar vävstolar, spinnrockar m. m. från Täby skola från omkring 1865. Hembygdsföreningens grundare, f. kontraktsprosten P. A. Björkman, berättade om slöjdskolans tillkomst och betydelse för kulturlivet i byden. Hushållningssällskapet visade sin samling av äldre jordbrukstraktorer.

Hembygdsföreningen har i år låtit måla Ekeby kvarn och fortsatt det tidigare påbörjade restaureringsarbetet i kvarnen samt bl. a. satt upp nytt staket i en del av Ekeby by.

Midsommarfesten hölls traditionsenligt i Ekeby by och föreningen har dessutom anordnat två livligt besökta logdanser. Föreningen har 140 medlemmar.

J.-O. Colliander